

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.726/2023/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. április 18.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: II. rendű, III. rendű, VII. rendű
Első fok: Kecskeméti Törvényszék, 1.B.534/2018/144., ítélet, tárgyalás, 2022. március 4.
Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.II.461/2022/19., ítélet, nyilvános ülés, 2023. április 27.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a II., III. és VII. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terheltek javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű, III. rendű és VII. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványokat elbírálva a Kecskeméti Törvényszék 1.B.534/2018/144., illetve a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.461/2022/19. számú ítéletét II. rendű, III. rendű és VII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Kecskeméti Törvényszék a 2022. március 4-én meghozott 1.B.534/2018/144. számú ítéletével

– II. rendű terheltet közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] és közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 2 év 8 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 200 napi tétel – napi tételenként 1.000 forint, összesen 200.000 forint – pénzbüntetésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

– III. rendű terheltet bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] miatt 2 év 2 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 150 napi tétel – napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint – pénzbüntetésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

– VII. rendű terhelt tekintetében megállapította, hogy a Szolnoki Törvényszék 1.Bpi.1195/2017/2. számú végzésével elrendelt perújítás alapos, és a VII. rendű terheltre vonatkozóan a Szolnoki Járásbíróság 12.B.699/2016/7. számú ítéletét a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés kivételével hatályon kívül helyezte. A VII. rendű terheltet közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. és 4. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] és 2 rendbeli, közvetett tettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 3 év 8 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 200 napi tétel – napi tételenként 1.000 forint, összesen 200.000 forint – pénzbüntetésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. április 27-én meghozott Bf.II.461/2022/19. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű, III. rendű és VII. terhelt tekintetében megváltoztatta és a II. rendű terhelt közbizalom elleni bűncselekményét bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősítette. A Szolnoki Járásbíróság 12.B.699/2016/7. számú ítéletének a költségvetési csalás büntette minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit helyezte hatályon kívül, míg a további rendelkezések hatályon kívül helyezését mellőzte. Egyebekben a törvényszék ítéletét a II. rendű, III. rendű és VII. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] **II.** 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen a II., III. és VII. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[4] 1.1. A II. rendű és a III. rendű terhelt érdekében benyújtott indítványában a védő – a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában, illetve a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok megvalósulását állította.

[5] Az eljárási szabálysértés megtörténtének alátámasztásaként kifejtette, hogy a VII. rendű terhelttel szemben elrendelt perújítási eljárásban a Kecskeméti Törvényszék hatáskör és illetékesség hiányában járt el, mert az az ok, amely miatt a Szegedi Ítéltábla a Szolnoki Törvényszék kizárásáról és a Kecskeméti Törvényszék kijelöléséről rendelkezett, nem

vonatkozott „a perújítási részre”. A Szolnoki Törvényszék bírái ugyanis nem jelentettek be elfoglaltságot a perújítási eljárás vonatkozásában. Ennek következményeként hatásköri és illetékességi összeütközés keletkezett a Szolnoki Törvényszék és a Kecskeméti Törvényszék között, mert a perújítási eljárásra továbbra is a Szolnoki Törvényszék, az újabb vádirattal érintett ügyben pedig a kijelölés alapján a Kecskeméti Törvényszék hatásköre és illetékessége volt megállapítható. Mindezek alapján arra vont következtetést, hogy a II. rendű és a III. rendű terheltet elvonták a törvényes bírójuktól, mert a döntésben olyan bíróság vett részt, amely nem rendelkezett hatáskörrel és illetékességgel a perújítási eljárásban.

[6] Megítélése szerint a hatáskör, illetve az illetékesség túllépését támasztja alá az is, hogy a Kecskeméti Törvényszék nem dönthetett volna az alapügyben kiszabott büntetés végrehajtásának a Be. 646. § (3) bekezdése szerinti felfüggesztéséről vagy félbeszakításáról sem, mert e tárgyban csak a Szolnoki Törvényszék volt jogosult határozni.

[7] Hivatkozott továbbá „a Kommentár” Be. 644. §-ához fűzött magyarázatára, amely szerint a perújítási eljárás jellege és eltérő célja „kizárja, hogy a perújítást egy alap vádirati eljárással egyesítsék”.

[8] Mindemellett a perújítási indítvány módosítását a főügyésznek a perújítás megengedhetőségéről döntésre jogosult Szolnoki Törvényszék előtt kellett volna előterjesztenie, illetve a Kecskeméti Törvényszék az indítvány módosítását köteles lett volna áttenni a Szolnoki Törvényszékhez. A bünszervezeti elkövetés mellőzését ugyan minősítési kérdésnek értékelte, azonban megítélése szerint ez azt jelenti, hogy az ügyészség már nem tartotta fenn az eredeti perújítási indítványát, azaz a perújítást elrendelő bírósági végzés „kiüresedett”. Hivatkozott a Be. 637. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontján alapuló perújítás elrendelésének lépcsőzetesen egymásra épülő feltételeire, kifejtve, hogy a megismételt indítványban a bíróság a perújítási indítványban meg nem jelölt perújítási ok tekintetében nem hozhat döntést. Úgy vélekedett ezért, hogy a Kecskeméti Törvényszéknek nem volt lehetősége, hogy „hivatalból vizsgálja valamely további perújítási ok esetleges fennállását, így arra sem volt jogszerű lehetősége, hogy az ügyészség újabb perújítási indítványa tekintetében döntést hozzon”, mert „rendkívül aggályos lenne, ha a megismételt eljárásban az alapügyi fellebbviteli bíróság által elrendelt perújítást követően egy másik bíróság olyan perújítási ok, okok alaposságát vizsgálná, amelyet a perújítás megengedhetőségéről döntő bíróság nem bírált el”.

[9] A továbbiakban az alapügyben a VII. rendű terhelt védőjeként részt vett védő 1 eljárását kifogásolta.

[10] Védő 1 ugyanis a megszüntetett ügyben 2016. március 3-án tanú 1 érdekében is eljár, majd ebben az ügyben védői minőségében is eljár 2016. június 8-án. Mivel a megszüntetett eljárási nyomozati anyaga a perújítási ügynek is részét képezi, így „a 2017. január 31. napi meghatalmazás visszavonás csak és kizárólag az alapügyre adott 2015. december 4. napján kelt meghatalmazás visszavonását jelenti. Ezért védő 1 „2016. június 8. napi meghatalmazása a legkorábbi élő meghatalmazás az ügyben”, így „vizsgálni kellett volna, hogy mi a sorsa azoknak a bizonyítékoknak, amelyek a megszüntetett eljárásban születtek abban az időszakban, amikor csak védő 1-nek volt védői meghatalmazása”. Védő 1 ráadásul a 2021. június 15-én megtartott tárgyaláson a VII. rendű terhelt védőjeként eljár, „így az ezen a tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok közül”. Mivel pedig „az elsőfokú ítélet jelentős mértékben tartalmaz indokolást az ezen a tárgyaláson felvett bizonyítást érintően, így az elsőfokú ítélet relatív eljárási szabálysértésben szenved”.

[11] Végül a II. rendű és a III. rendű terhelt javára fennálló enyhítő körülmények elemzésével, illetve a II. rendű terhelt elkövetésben játszott szerepét az I. rendű terhelt szerepével összehasonlítva amellet érvelt, hogy e terheltekkel szemben jelentősen enyhébb büntetés kiszabása lett volna indokolt. Ehhez képest a jogerős ítéletben kiszabott büntetés a

Btk. 79. §-ában és 80. §-ában meghatározott célokkal és elvekkel ellentétes, amely egyúttal a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 56. BK véleményében foglaltakat is figyelmen kívül hagyja. Az Alkotmánybíróság 14/2007. (V. 7.) és 2/2017. (II. 10.) AB határozatának felhívásával az eljárás jelentős elhúzódnását a terheltek tisztességes eljáráshoz fűződő, az Alaptörvényben garantált jogával is ellentétesnek tartotta.

[12] Indokai alapján elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a Szolnoki Törvényszék új eljárásra utasítására, másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatására, és a II. rendű és a III. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítésére tett indítványt.

[13] 1.2. A védő a VII. rendű terhelt védelmében előterjesztett felülvizsgálati indítványában mind a perújítási eljárás elrendelésével és lefolytatásával, mind a védő 1-gyel szemben fennállt kizárási okkal, mind pedig a VII. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés eltűlzott, ezért törvénysértő jellegével összefüggésben megismételte a II. rendű és a III. rendű terhelt javára benyújtott indítványában írtakat.

[14] Ezt meghaladóan a perújítási indítvány 2019. október 7-i módosítását (a bünszervezeti elkövetésre utalás mellőzését) illetően kifejtette, hogy a perújítás megengedhetősége tárgyában határozó Szolnoki Törvényszék végzésének indokolásában pontosan a bünszervezeti elkövetés büntetési tételkeretet emelő hatására tekintettel tartotta valószínűsíthetőnek a lényegesen súlyosabb büntetés kiszabását. Azaz, a módosított perújítási indítvány alapulvételével „fennállt volna a reális lehetősége”, hogy a Szolnoki Törvényszék elutasítja a perújítási indítványt. Következésképpen, „a módosított ügyészi perújítási indítványt a Szolnoki Törvényszéknek újra el kellett volna bírálnia”. Ez nem történt meg, így kérdésesnek tartotta, hogy a perújítás elrendelésének a feltételei egyáltalán fennállnak-e a módosított perújítási indítvány nyomán.

[15] Egyebekben kifejtette, hogy a perújítást lefolytató Kecskeméti Törvényszéknek az alapügyben megállapított vagyoni hátrány összegével is foglalkoznia kellett volna, mert az alapügyben eljáró bíróság a vagyoni hátrány összegéből „nem vonta le a jogosan figyelembe vehető, levonható adóösszegeket”. Erre azonban nem került sor.

[16] Ezt kiegészítette azzal, hogy a VII. rendű terhelttel szemben a perújítási ügy alapügyében hozott ítélettel kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének „3 éves időtartama 2020. január 31. napján letelt, azaz ekkor a törvényi mentesítés bekövetkezett a Btk. 100. § (1) bekezdés d) pontja alapján. Ezért ezen jogerős ítéletbe foglalt büntetést figyelembe venni a perújítás során, esetleges büntetés kiszabása során a védelem határozott jogi álláspontja szerint már nem lehetséges”.

[17] Mindezek alapján elsődleges és másodlagos indítványa megegyezett a II. rendű és III. rendű terhelt védelmében benyújtott felülvizsgálati indítványban írtakkal.

[18] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.876/2023/3. számú átiratában a II., III. és VII. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványait részben törvényben kizártnak, illetve részben alaptalannak tartotta.

[19] A Be. 650. § (2) bekezdésében írt szabályok idézésével törvényben kizártnak tartotta a VII. rendű terhelt terhére – a Szolnoki Járásbíróság ítéletében megállapított – vagyoni hátrány összegét vitató védői okfejtést. A BH 2016.170. számon közzétett eseti döntés elvi tételeit idézve ugyancsak törvényben kizártnak ítélte az indítványnak a II. rendű és a III. rendű terheltet nem érintő eljárási szabálysértésre való hivatkozást tartalmazó (védő 1 eljárását érintő) részében. Hasonlóképp kizártnak tartotta a felülvizsgálatot a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írt eljárási szabálysértésre hivatkozással, mert a BH 2018.42. számú eseti döntés elvi tartalma szerint valamely törvényi ok pusztá megemléke nem ad alapot az érdemi felülvizsgálat lefolytatására. Törvényben kizártnak látta végül az egyesítést kifogásoló védői okfejtést is, hivatkozva a BH 2019.42.I. és BH 2016.74.II. szám alatt közzétett kúriai

határozatokra. Egyebekben pedig a Kúria Bt.III.1.525/2019/6. számú végzésében nem találta törvénysértőnek, hogy a törvényi egység ismertté vált újabb részcselekménye miatt elrendelt perújítás folytán megismételt elsőfokú eljárást a részcselekmény másik elkövetőjével szemben emelt vád alapján indult első fokon folyamatban lévő büntetőügyhöz egyesítették.

[20] Az eljárás tényeinek áttekintését követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a védő alaptalanul hivatkozott a Kecskeméti Törvényszék illetékességének hiányára. Elöljáróban leszögezte, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási szabálysértés csak a kizárólagos illetékességi szabályok megsértése esetén valósít meg – felülvizsgálat alapjaként is szolgáló – abszolút eljárási szabálysértést, a konkrét esetben a Be. 21. § (5) és (6) bekezdésében írt kizárólagos illetékességi szabályok irrelevánsak voltak. Egyebekben a Kecskeméti Törvényszék kijelölés alapján járt el, amely az egyesítés folytán együttes elbírálás alá eső teljes ügyre tartozott. Közömbösnek vélte, hogy a Szolnoki Törvényszék bírái melyik ügyrészre tekintettel jelentettek be elfogultságot.

[21] A vádmódosítással, illetve a perújítási indítványban megjelölt cselekmény minősítésének módosításával összefüggő védői kifogásra vonatkozóan kifejtette, hogy a felülvizsgálati eljárás a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen folyhat, azonban a perújítás elrendeléséről rendelkező végzés ellen nem. Ezen túlmenően is, az átirat szerint a perújítási indítvánnyal megállapítani célzott súlyosabb bűncselekmény minősítésének pontosítása nem tekinthető új, a korábbtól tartalmában eltérő perújítási indítványnak. Az újonnan ismertté vált részcselekmények alkotta törvényi egység alapjául szolgáló történeti tények ugyanis változatlanok maradtak. Nem változtatott azonban a perújítás irányán, hogy a szervezett bűnelkövetés – a minősítésben megjelenő – bűnszövetség vagy – a jogi minősítést nem érintő – bűnszervezet megállapítására lehet alkalmas. Az alapügyben megállapított cselekményhez képest mind a bűnszövetségnek, mind a bűnszervezetnek jóval magasabb büntetési tételkeretet eredményező hatása van. Ráadásul a perújítás indokoltságát a szervezett elkövetés jellegétől függetlenül az üzletszerűség és az okozott vagyoni hátrány is megalapozta.

[22] Nem osztotta az indítványozónak a törvényes bíróhoz fűződő jog sérelmére alapozott érveit sem, a BH 2022.232. számon közzétett eseti döntés elvi tartalmával összhangban rámutatva, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést kizárólag a bíróság törvényes megalakítására vonatkozó Be. rendelkezés sérelme alapozhatja meg. Ilyenre azonban – meglátása szerint – a védő nem hivatkozott.

[23] A kizárt védő eljárásával összefüggésben előrebocsátotta, hogy a valóban kizárt védő I. a jelen ügyben egyetlen tárgyalási napon járt el, a VII. rendű terhelt védelmében. A BH 2020.175. számú eseti döntésre való hivatkozással akként foglalt állást, hogy az erre tekintettel vizsgálándó, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott esetleges abszolút eljárási szabálysértés a kizárt védő eljárásával nem érintett II. rendű és III. rendű terhelt személyére eleve nem volt kihatással, sőt, az a VII. rendű terhelt vonatkozásában sem érhető tetten. A kizárt védő részvételével érintett tárgyalás esetén sem valósul meg ugyanis feltétlen eljárási szabálysértés, ha e határnapon felvett bizonyítás eredményét a bíróság nem veszi figyelembe (BH 2015.59.).

[24] Egyebekben úgy látta, hogy az indítványok sem a minősítést érintő törvénysértésre, sem a Btk. más szabályának megszegésére nem hivatkoznak, ezért az indítványokkal érintett terheltekkel szemben a jogerős ítéletben kiszabott szabadságvesztést sem tartotta támadhatónak.

[25] Indokai alapján a megtámadott határozat hatályában fenntartására tett indítványt a II., a III. és a VII. rendű terhelt tekintetében egyaránt.

[26] **III.** A II., III. és VII. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[27] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[28] Az indítványozó a felülvizsgálat törvényi alapjaként – a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértést állítva – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját, valamint a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját jelölte meg.

[29] 2. Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont]. A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerint pedig feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó eljárási szabálysértés, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[30] Az indítványozó azonban a támadott ítélet rendelkező része és az indokolása között feszülő ellentétre egyáltalán nem hivatkozott. Ehelyett az indokolás hibájaként csak azt kifogásolta, hogy „az elsőfokú ítélet jelentős mértékben tartalmaz indokolást” a védő 1 eljárásával érintett 2021. június 15-i tárgyalási határnapon felvett bizonyítást illetően. Ezt azonban maga a védő is csak relatív eljárási szabálysértésként értékelte. Az ún. relatív eljárási szabálysértéseket a Be. 609. § (1)-(2) bekezdése határozza meg, azonban azok az eljárási szabálysértésre alapított felülvizsgálat okainak a Be. 649. § (2) bekezdésében írt zárt felsorolásából kitűnően felülvizsgálat alapjaként nem szolgálhatnak.

[31] Az indítványból tehát nem olvasható ki, hogy a II., III. és VII. rendű terhelt terhére rótt cselekmény(ek) elkövetése és e terhelték bűnössége mellett érvelő indokolás miért lenne ellentétes a jogerős ítélet bűnösségét megállapító és büntetést kiszabó rendelkező részével. A felülvizsgálati indítványban azonban meg kell jelölni az indítvány előterjesztésének okát is [Be. 652. § (1) bekezdés]. Következésképpen, valamely felülvizsgálati ok pusztá megemlítése nem ad alapot érdemi felülvizsgálati eljárás lefolytatására (BH 2018.42.).

[32] Ekként az indítvány a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértésre alapított részében törvényben kizárt.

[33] 3.1. Az indítványt tartalma szerint elbírálv (BH 2003.355.) a védő a hatásköri szabályok megszegésére hivatkozva valójában a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértés bekövetkeztét állította, amely a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a felülvizsgálat érdemi lefolytatását vonja maga után.

[34] Az ügyiratok áttekintése alapján megállapítható, hogy a Szolnoki Járásbíróság a 2017. január 31-én jogerőre emelkedett 12.B.699/2016/7. számú ítéletével a VII. rendű terheltet költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] miatt 1 év 2 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

[35] A jogerős ítélet ellen a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség nyújtott be perújítási indítványt 2017. október 30-án a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 408. § (1) bekezdés a) pont 2. alpontjában meghatározott okból, a terhelt terhére, mert az indítvány szerint a VII. rendű terhelt a Szolnoki Járásbíróság ítéletének meghozatalát megelőzően a költségvetési csalás törvényi egységébe tartozó további részcselekményit valósította meg. A főügyészség a csatolt új bizonyítékok alapján a jogerős ítéletben megállapított bűncselekménynél súlyosabb bűncselekményt – a Be. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettét –

látott megállapíthatónak, amely – a perújítási indítvány szerinti bünszervezeti elkövetésre is figyelemmel – lényegesen súlyosabb büntetés kiszabását valószínűsíti. A perújítási indítvány nyomán a Szolnoki Törvényszék a 2017. november 20-án meghozott 1.Bpi.1195/2017/2. számú végzésével a perújítást elrendelte, és az ügyet áttette a megismételt eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Szolnoki Törvényszékhez, ahol a perújítási eljárás 3.B.1368/2017. szám alatt volt folyamatban.

[36] Ezzel párhuzamosan a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség a VII. rendű terhelt terhére a perújítási eljárásban megállapítani indítványozott cselekmények elkövetésében részt vett további terheltekkel – így II. rendű és III. rendű terhelttel – szemben (de a VII. rendű terhelt magatartását is nevesítve) 2017. október 2-án vádat emelt a Szolnoki Törvényszéken, amelynek nyomán 3.B.1105/2017. számon indult bírósági eljárás.

[37] A Szolnoki Törvényszék a 2018. február 6-án kelt 3.B.1105/2017/23. számú végzésével a két büntetőügy egyesítésére irányuló védői indítványt elutasította, azonban az e végzés ellen bejelentett fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2018. április 16-án meghozott Bpkf.I.179/2018/3. számú végzésével a törvényszék végzését megváltoztatta, és a 3.B.1368/2017. szám alatt folyamatban lévő büntetőügyet a 3.B.1105/2017. szám alatt folyamatban lévő büntetőügyhöz egyesítette.

[38] Ezt követően a Szolnoki Törvényszék büntető ügyszakos bírái az ügyben elfogultságot jelentettek be, amelynek nyomán a Szegedi Ítéltábla a Bkk.II.579/2018/3. számú végzésével a 3.B.1105/2017. számon folyamatban volt büntetőügy elbírálásából kizárta a Szolnoki Törvényszéket és az eljárás lefolytatására a Kecskeméti Törvényszéket jelölte ki.

[39] A Kecskeméti Törvényszéken 2019. október 8-án megtartott tárgyaláson az ügyészség képviselője a vádirati tényállás változatlan fenntartása mellett mind a vádirati minősítést (a II. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében), mind perújítási indítványban foglalt minősítést (a VII. rendű terhelt tekintetében) akként módosította, hogy a terheltekkel szemben a bünszövetségben való elkövetés mint minősítő körülmény is megállapítható. Egyidejűleg a bünszervezeti elkövetésre való utalást mellőzte.

[40] 3.2. A védő a Kecskeméti Törvényszék hatáskörének és illetékességének hiányát kifejezetten a perújítási eljárás tekintetében vitatta, ennek ellenére a tartalmában a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjára való hivatkozásként értékelhető kifogását a perújítással nem érintett II. rendű és III. rendű terhelt tekintetében is előadta.

[41] Ehhez képest felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozat felülbírálatára és a jogerő feloldására csak annak a terheltnek a tekintetében kerülhet sor, akire nézve a felülvizsgálati ok megvalósult (BH 2018.7.). Mivel pedig az indítványozó a Kecskeméti Törvényszék hatáskörének és/vagy illetékességének hiányát kifejezetten a VII. rendű terhelttel szemben elrendelt perújítási eljárás tekintetében állította, ezért a II. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében az indítvány e részében is törvényben kizárt.

[42] A perújítási eljárás lefolytatása pedig kétségtől a törvényszék hatáskörébe tartozott. Ha ugyanis a perújítás eredményeképpen olyan bűncselekmény megállapítására kerülhet sor, ami magasabb szintű bíróság (törvényszék) hatáskörébe tartozik, a perújítást ennek a bíróságnak kell lefolytatnia (BH 2021.159.). A perújítási indítvánnyal a VII. rendű terhelt terhére megállapítani célzott bűncselekmény, a Btk. 396. § (5) bekezdése szerint minősülő bűncselekmény pedig a törvényszék hatáskörébe tartozik [Be. 20. § (1) bekezdés 19. pont, Be. 10. § (1) bekezdés 3. f) pont].

[43] A Be. 19. §-a szerint első fokon a járásbíróság hatáskörébe tartozik annak a bűncselekménynek az elbírálása, amelyet e törvény nem utal a törvényszék hatáskörébe. A törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó bűncselekményeket a Be. 20. §-a sorolja fel. Ebből következik, hogy büntetőeljárás első fokon csak a járásbíróság vagy a törvényszék előtt

folyhat. Mivel e két bírósági szint közül a törvényszék a magasabb, fogalmilag kizárt, hogy rendes eljárásban – bármilyen bűncselekmény kapcsán – a törvényszék a hatáskörét túllépje.

[44] Törvényszék fogalmilag kizárólag akkor jár el a hatáskörén kívül, ha (a nem katonai tanácsa) katonai büntetőeljárásra tartozó ügyet bírál el; a Be. 697. § (1) bekezdése szerint ugyanis katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben első fokon a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló törvényben kijelölt törvényszék katonai tanácsa jár el és ennek megsértését a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontja a hatáskör túllépésével azonos joghatású feltétlen eljárási szabálysértésként határozza meg.

[45] Ekként jelen esetben is a Kecskeméti Törvényszék fogalmilag csak akkor járhatott volna el a hatáskör sérelmével, ha a perújítás elbírálása a Be. XCVI. Fejezete szerinti katonai büntetőeljárásra tartozott volna. A Be. 696. § (1)-(4) bekezdésében felsorolt, a katonai büntetőeljárás lefolytatását megalapozó okok teljesülésének hiányában pedig a Kecskeméti Törvényszék elméletileg sem léphette túl a hatáskörét a VII. rendű terhelttel szemben indított büntetőügy – a perújítás – érdemi elbírálásával.

[46] Az indítványozó valójában nem is a Kecskeméti Törvényszék hatáskörét, hanem az illetékességét kérdőjelezte meg, arra utalva, hogy a VII. rendű terhelttel szemben a Szolnoki Törvényszék bírásaival szemben fennálló kizárási ok nem érvényesült.

[47] A Be. 608. § (1) bekezdés c) pontja azonban az illetékességi szabályok megsértése miatt egyedül abban az esetben biztosítja a felülvizsgálat igénybevételének lehetőségét, hogy a jogerős ítéletet meghozó bíróság más bíróság kizárólagos illetékessége alá eső ügyet bíralt el [Be. 608. § (1) bekezdés c) pont]. Törvényszéki hatáskör alá eső bűncselekmények esetében kizárólag a Be. 20. § (6) bekezdése rögzít kizárólagos illetékességi szabályokat, a perújítási eljárás tárgyát pedig nem az itt meghatározott, a Be. 20. § (1) bekezdés 22. pontjában meghatározott bűncselekmények valamelyike képezte. A Kecskeméti Törvényszék így nem bíralt el más bíróság kizárólagos illetékessége alá tartozó büntetőügyet.

[48] Azt pedig a Kúria már csak a teljesség érdekében teszi hozzá, hogy a Szolnoki Törvényszék bírái a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában írtakkal összhangban az ügy elfogulatlan megítélésére tekintették magukat alkalmatlannak, az elfogultsággal érintett ügynek pedig az egyesített perújítási eljárás is tárgyát képezte. Felülvizsgálati ok pontosan azáltal létesült volna, ha a perújítási ügyben a Szolnoki Törvényszék kizárási okkal érintett valamely bírása hozott volna ügydöntő határozatot [Be. 608. § (1) bekezdés b) pont, 649. § (2) bekezdés d) pont].

[49] Ezzel párhuzamosan a törvényes bíróhoz való jog mint a tisztességes eljáráshoz fűződő, az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított alapvető jog egyik elemének esetleges sérelme nem valósít meg felülvizsgálati okot. A törvény által felállított bíróság fogalma közjogi, míg a törvényesen megalakított bíróság fogalma perjogi alapú. A Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértést kizárólag a bíróság törvényes megalakítására vonatkozó valamely Be. rendelkezés sérelme alapozhatja meg. Bármely alapvető jog sérelmére alapított eljárásra – a bírói döntések Alaptörvénybe ütközésének vizsgálatára – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az Alkotmánybíróság rendelkezik hatáskörrel (BH 2022.232.).

[50] 4. Mindemellett a védő a perújítás elrendelése folytán a VII. rendű terhelttel szemben folyamatban volt büntetőügynek a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Főügyészség vádirata alapján – mások mellett a II. rendű és a III. rendű terhelt ellen indított – büntetőügyhöz való egyesítését is törvénysértőnek tartotta.

[51] A felülvizsgálat Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott okai között azonban – ideértve a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában utalt, a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket is –

az ügyek egyesítésének mellőzése nem szerepel, következésképpen amiatt felülvizsgálatnak helye nincs (BH 2016.74.II.).

[52] Ezért a Kúria csak megjegyzi, hogy – a Legfőbb Ügyészség helyes hivatkozásával összhangban – a perújításban lefolytatott bizonyítás (értelemszerűen a Be. 646. § (6) bekezdésében írt eltéréssel) ugyanaz az elsőfokú bizonyítás, mint amelynek részletes szabályait a Tizennegyedik Rész LXXVII. Fejezete tartalmazza; a 647. § (6) bekezdése pedig kifejezetten kimondja, hogy a perújítás elrendelése után hozott határozatok ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak. A Be. 146. § (1) bekezdésének helyes értelmezése tehát az, hogy az eljárás azonos szakaszában lévő ügyek egyesíthetők, és ez a perújítás elrendelését követő elsőfokú eljárásra is vonatkozik {Bt.III.1.525/2019/6. [44]-[45]}.

[53] Az indítvány jogirodalmi hivatkozása kapcsán a Kúria utal arra, hogy bármely törvényhez írt kommentárra igaz, miszerint – törvényi alap hiányában – a vitán felül álló jogirodalmi értéke ellenére sem mutat irányt a törvény helyes értelmezését illetően. Ha tehát a kommentárban kifejtett jogértelmezés a szerző által követendőnek vélt álláspontot rögzít, az legfeljebb valamely tudományos, jogirodalmi vita alapját képezhető vélemény, amely a bírói gyakorlat alakítására nem tarthat igényt. Ha pedig a kommentár eleve a bírói gyakorlatot idézve tárja fel a törvény helyes értelmét, úgy a jogértelmezés forrása a bírói gyakorlat, és nem a kommentár. Másként szólva, a Btk.-hoz fűzött kommentár a jogértelmezésnek nem forrása, legfeljebb a jogértelmezés forrásaként szolgáló bírói gyakorlat összegző megismerését lehetővé tevő, szerzői jogi védelem alá eső mű.

[54] A törvény helyes értelmét tükröző, és ennek folyományaként egységes alkalmazást kívánó bírói gyakorlat a bíróságok szervezetéről és jogállásról szóló 2011. évi CLXI. törvény 25. §-ában felsorolt határozatokból ismerhető meg. Következésképpen, a bírói gyakorlatra történő hivatkozás alapjaként is kizárólag a Kúria jogegységi határozata, jogegységi panasz eljárásban hozott, jogegységi határozat hatályú határozata, valamint a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozata merülhet fel.

[55] Bármilyen jogirodalmi mű ilyen határozatra nem hivatkozó, netán azzal szemben megfogalmazott álláspontja kizárólag a szerző egyéni véleményét tükrözi, követendő gyakorlatként azonban nem aposztrofálható.

[56] A felvetett jogkérdést illetően pedig a Kúria a Bt.III.1525/2019/6. számú határozatában egyértelműen állást foglalt amellett, hogy a perújítás alapján indult ügy első fokon más elsőfokú büntetőügyhöz egyesíthető; így törvénysértés annak kapcsán nem merült fel.

[57] Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy a perújítási indítvány 2019. október 8-án történt módosítása a perújítás megengedhetőségére is visszahatott, mert a bünszervezeti elkövetés felrovásának mellőzésével „már fennállt volna a lehetősége annak, hogy az alapügyi másodfokú bíróság lényegesen súlyosabb büntetés kiszabásának lehetősége hiányában a perújítást nem engedélyezte volna”.

[58] Ezen okfejtésével ugyanakkor az indítványozó valójában nem az alapügyben hozott ítéletet támadta, hanem a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott döntést, amely nem a vádról rendelkező ügydöntő határozat (Be. 648. §). A Be. 456. § (1) bekezdése alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata végleges, mindenkire kötelező döntést tartalmaz a vádról, illetve a terhelt büntetőjogi felelősségéről, a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról. Ekként ügydöntő határozat az ítélet és az ügydöntő végzés [Be. 449. § (2) bekezdés]. Ennek megfelelően felülvizsgálati indítvánnyal támadható a bűnösséget megállapító vagy a terhelt felmentéséről rendelkező ítélet, valamint az eljárást megszüntető végzés (Be. 564-569. §) és a büntetővégzés (Be. 740. §).

[59] Ezzel szemben a perújítási indítvány elutasításáról rendelkező végzés nem ügydöntő, hiszen sem a vádról, sem a terhelt büntetőjogi felelősségéről, valamint a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról sem hordoz döntést. Ezzel párhuzamosan a törvény kifejezetten rögzíti, hogy a bíróság perújítási indítványt elutasító határozata nem ügydöntő [Be. 644. § (6) bekezdés], amellyel összefüggésben jogerőre nem képes, következésképpen annak véglegessé válását kell megállapítani [Be. 460. § (1) bekezdés]. Mivel tehát a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott végleges határozat nem jogerős ügydöntő határozat, ezért felülvizsgálatára nincs törvényes lehetőség (BH 2020.264.).

[60] Ezzel együtt is utal rá a Kúria, hogy a perújítási eljárás eredményeként a Kecskeméti Törvényszék a perújítási indítványban felhozott új bizonyítékok nyomán az alapügyben megállapított tényálláshoz képest eltérő tényeket állapított meg (miszerint a VII. rendű terhelt által okozott vagyoni hátrány nem 5.980.939 forint, hanem 313.601.476 forint), amely eltérő ténymegállapítás következtében – a cselekmény súlyosabb minősülése okán – a Kecskeméti Törvényszék a Szolnoki Járásbíróság által kiszabott büntetésnél lényegesen súlyosabb büntetést szabott ki, 1 év 2 hónap szabadságvesztés helyett 3 év 8 hónap szabadságvesztést. Ha pedig az eredményes perújítási indítvány alapján a bíróság ténylegesen is lényegesen súlyosabb szabadságvesztést szabott ki, úgy a logika szabályaival is ellentétes annak az állítása, hogy a módosított perújítási indítvány alapján az indítványban állított eltérő tény (a vagyoni hátrány több, mint 50-szeres összegben való megállapíthatósága) nem lett volna perdöntő, azaz nem tette volna valószínűvé, hogy a vagyoni hátrány mintegy 313.000.000 forintban való meghatározása lényegesen súlyosabb büntetés kiszabását indokolja ahhoz képest, mintha az okozott vagyoni hátrány összege a 6.000.000 forintot sem érné el.

[61] Végül, a Kúria nem tudta értelmezni a perújítási ügy alapügyében a Szolnoki Járásbíróság ítéletével kiszabott büntetést érintő törvényi mentesítésre vonatkozó védői okfejtést. A Be. 638. § (2) bekezdése szerint perújításnak a terhelt terhére csak életében és csak az elévülési időn belül van helye; ezen szabályok megsértését az indítvány sem állította. A törvényi mentesítés Btk. 100. § (1) bekezdésében írt szabályai azonban a perújítás megengedhetősége és elbírálása szempontjából semmilyen jelentőséggel nem bírnak.

[62] 5. A védő további eljárási szabálysértésként vette számba, hogy a kizárási okkal terhelt védő 1 a teljes eljárásban „élő” meghatalmazással rendelkezett (a meghatalmazás 2017. január 31-i visszavonása szerinte csak a perújítási ügy alapügyére adott meghatalmazás visszavonását jelenti), így a 2021. június 15-én megtartott tárgyaláson kizárt védőként vett részt.

[63] A Kúria már korábban kifejtette, hogy az e tárgyaláson felvett bizonyítás érdemi értékelésével az indítvány szerint megvalósult relatív eljárási szabálysértés nem jelent felülvizsgálati okot. E helyütt a Kúria csak annyit tart szükségesnek hozzátenni, hogy felülvizsgálati indítvánnyal eleve a jogerős ügydöntő határozat támadható, a jogerős ügydöntő határozat alatt pedig az első- és másodfokú ítélet együttesen értendő. A másodfokú bíróság pedig az indokolás [26] bekezdésében pontosan azt tette, amit a védő hiányolt: az e tárgyalási határnapon beszerzett tanúvallomásokat a Be. 167. § (5) bekezdése alapján kirekesztette a bizonyítékok köréből.

[64] A Kúria az indítvány e hivatkozása nyomán vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok megvalósulását.

[65] Valóban nem lehet védő, aki az ügyben tanúként részt vett, vagy részt vevő – a terhelttől különböző – személy segítőkjeként vesz vagy vett részt [Be. 43. § (1) bekezdés f) pont]. A kizárt védő eljárása pedig a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján vezet az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésére, azaz, mert a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[66] A kötelező védelemmel érintett ügyben ugyanis a bíróság által megtartott tárgyaláson a Be. 43. § (1)-(2) bekezdésében írt kizárási ok ellenére eljáró védőt jelen nem lévőnek kell tekinteni, mert a terhelt eljárási törvényben rögzített szabályoknak megfelelő védelme ilyen esetben nem biztosított. A kötelező védői jelenlét megsértésével felvett bizonyításfelvétel érvénytelen, így az ilyen bizonyításra épülő ügydöntő határozat sem érvényes [BH 2018.138. (Bfv.III.1.228/2017/15.)].

[67] A kifejtetteket a jelen ügyre vonatkoztatva ezért az alábbi megállapítások tehetők.

[68] Először, újfent utalni kell rá, hogy az esetleges feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó eljárási szabálysértés egyedül a kizárt védő eljárásával érintett terhelt, VII. rendű terhelt esetében vonná maga után a jogerős ítélet kasszációját. A II. rendű és a III. rendű terhelt védelme – kizárási okkal nem terhelt védő eljárása révén – mindvégig biztosított volt a tárgyaláson. Az indítvány nyomán ezért a felülvizsgálati ok beállta a II. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében fel sem merülhet. A kizárt védő eljárása során felmerülő és a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt okból megvalósuló feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés csak a kizárt védő és az adott terhelt vagy – több terhelt védelme esetén – terheltek viszonyában értelmezhető; így nincs helye hatályon kívül helyezésnek a kizárt védő eljárásával nem érintett terheltek esetében, mivel a védő az általa képviselt terhelt vagy terheltek személyéhez kötötten az ő érdekében jár el (BH 2020.172.I.).

[69] Másodszor, az indítványozó érveivel szemben a Szegedi Ítéltábla helytállóan rögzítette ítélete indokolásának [27] bekezdésében, hogy a Kecskeméti Törvényszék eljárásában védő 1 nem rendelkezett meghatalmazással a VII. rendű terhelt védelmének ellátására, így – értelemszerűen – a VII. rendű terhelt vezető védőjeként sem járhatott el. Az ítéltábla érveit a Kúria csak annyival egészíti ki, hogy védő 1 a 2021. június 15-én megtartott – a védelem ellátására szóló joghatályos meghatalmazás meglétét szemléletesen cáfolva – a védő 2 által adott, helyettesítésre szóló meghatalmazást becsatolva járt el a VII. rendű terhelt védelmében.

[70] Egyebekben pedig a másodfokú bíróság 2021. június 15-én beszerzett bizonyítékok kirekesztésével az e napon felvett bizonyítást a VII. rendű terhelt tekintetében érvénytelennek tekintette. Az érvénytelen (az ítélet meghozatala során figyelembe nem vett) eljárási cselekmény eljárásjogi fogyatékosága fogalmilag nem eredményezheti a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértés megállapítását. Az eljárási cselekmény fogyatékosága ekként a korábbi és későbbi tárgyalási napokat nem érinti, az azokon felvett bizonyítás nem válik ezáltal törvénysértővé [Bhar.III.1.549/2013/11. (BH 2015.59.I.)].

[71] Mindezekre tekintettel a VII. rendű terhelt tekintetében a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértés nem valósult meg, következésképpen a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok sem teljesült.

[72] 6. A védő továbbá a büntető anyagi jog szabályainak megsértésére való hivatkozással, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok beálltát állítva is kifogásolta a jogerős ítéletet mind a II., mind a III., mind pedig a VII. rendű terheltet érintően.

[73] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálat alapjaként szolgál, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[74] Felülvizsgálat tárgya lehet tehát a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés, azonban önmagában nem, hanem csak abban az esetben, ha annak törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésének következménye, avagy, ha az nemében vagy mértékében a

büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont].

[75] A védő azonban a jogerős ítéletben megállapított bűncselekmények törvénysértő minősítésére egyáltalán nem hivatkozott, amiként a büntető anyagi jog – Btk.-ban foglalt, értelemszerűen a büntetéskiszabásra vonatkozó – kötelező, bírói mérlegelést nem tűrő szabályainak megszegésére sem.

[76] Vitatta ugyanakkor a VII. rendű terhelt tekintetében a jogerős ítéletben megállapított vagyoni hátrány összegét.

[77] A felülvizsgálati eljárás alapvető szabálya azonban, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[78] E szabályok abból fakadnak, hogy a felülvizsgálat a jogerős [azaz a Be. 456. § (1) bekezdése értelmében végleges és mindenkre kötelező döntést hordozó] ítélet elleni jogi, nem pedig ténybeli kifogások érvényesítését biztosító rendkívüli jogorvoslat. Éppen ezért a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg [Bfv.I.1.004/2020/13. (BH 2021.280.)].

[79] Amikor tehát a védő az irányadó tényállástól eltérő összegben tartotta megállapíthatónak a VII. rendű terhelt terhére róható vagyoni hátrány összegét, ezzel a Be. 650. § (2) bekezdésében írt törvényi rendelkezésekkel szemben kifejezetten a jogerős ítéleti tényállást támadva kísérelte meg a felülvizsgálati eljárásban célzott döntést előmozdítani. Az ítéletben rögzített tényállás azonban a felhívott jogszabályi rendelkezések szerint a felülvizsgálat során érinthetetlen, következésképpen az új, eltérő tényállás megállapítására irányuló védői indítvány teljesítésére nincs törvényi lehetőség.

[80] Ezzel együtt a védő a jogerős ítéletben megállapított bűncselekmények törvénysértő minősítésére egyáltalán nem hivatkozott egyik terhelt tekintetében sem, amiként a büntető anyagi jog – Btk.-ban foglalt – szabályainak megszegésére sem.

[81] Téves minősítés vagy anyagi jogszabálysértés hiányában a kiszabott büntetés neme és mértéke önmagában felülvizsgálat tárgya nem lehet. Ekként nem képezheti felülvizsgálat tárgyát, hogy a bíróság a büntetés kiszabása során a Btk. 80. § (1) bekezdésének előírásait, vagy a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény iránymutatásait miként vette figyelembe [BH 2019.158.II. (Bfv.I.1.134/2018/21.), BH 2016.264.II. (Bfv.I.415/2016/7.), BH 2012.239. (Bfv.III.359/2012/2.)].

[82] A felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatása ezért a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglalt okból – a büntető anyagi jog szabályainak sérelmére való tényleges hivatkozás hiányában – kizárt.

[83] 7. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a II., III. és VII. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján e terheltek tekintetében hatályában fenntartotta.

[84] A Kúria – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezése nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[85] V. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[86] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. április 18.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró